

Єднаймося в Просвіті!

Ще має силу ворожий стан
І наш столичний рідний Майдан
Обсіли круки і їх рідня –
Все яничарське гайвороння.
Та не довчим буде це зло, –
Наш гнів розвіє враже кубло...
Вперед, звитяжці, рушаймо в путь, –
Влади не просять – владу беруть!

Степан ДАСЕВИЧ

2 (469)
9 січня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзєбчук * Набір – Наталя Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

МИ БУЛИ, Є І БУДЕМО!..

Ось і прийшов до нас новий рік. І зустріли ми його... І Різдво майже наполовину відсвяткували. І все нормально, по-людськи, із сяким-таким застіллям, зі святою вечерею, з кутею, варениками, борщем із пампушками... З колядою і вертепом. Майдан встояв і вистояв, подаючи всім надію. А ще буде Старий Новий рік із Маланкою і засіванням, Йордан з пісною вечерею і щедрівками. Словом, українська душа стала на міру, втишилась і втишилась. І все ж якийсь смуток ятрить душу. Ніби на чистий рушник якийсь зловмисник поставив брудну пляму. Та ще й потішається з того, мовляв, дякуйте, що взагалі брудні чоботи не витер. А так це майже цукерок.

Видається, так поводить ся столична влада – брехлива, ница, антиукраїнська. Ці «професори» і «професіонали» догадувалися до того, що довели країну мало не до дефолту й жебракують світами, випрошуючи позику то в МВФ, то в ЄС, то в Росії. На «папередніков» уже свою бездарність управляти державою не спишеш, так знайшли інших винних – Міжнародний валютний фонд і Євросоюз. Зате Москва для них – рятівниця. «Ура! Позичила!.. Вікторія!..»

Є чим хвалитися перед світом... Та в українців здавна було заведено жити й гздувати так, щоб не позичати. А якщо вже така окаязія сталась, якщо така потреба і виникла, то соромно було про це навіть комуся говорити, а тим більше тшитися, як дідько цвяшком. Але ж то в українців. А скільки їх в Уряді?.. Хоч саме українцям і доведеться віддавати борги Януковича й Азірова. Як каже народна приказка: у них сорому, як у кобили, що фіру перевернула.

Та хіба лише в цьому проявляється брехливість влади? Уже «кинули» раз ЄС. То хоч соромтеся про це згадувати та ще й, упавши навколішки перед Кремлем, постійно торочити про те, що європейський вектор і курс для нинішньої влади в Україні є незмінним і незаперечним. Для кого і на кого розраховані ці облудні словеса і клятви? Ні порядності, ні гордості, ні сорому.

А втім, Майдан їм таки муляє. І хоч на Печерських пагорбах вдають, що він їх не стосується, мовляв, нічого не бачу і не чую, все ж треба давати відповіді на вимоги, які він виставляє. Хоч ситуація для можливо-владців, як у анекдоті:

– Куме, а відколи гасло «Банду – геть!» стало закликком до повалення влади?..

Якщо вже Майдан розганяли за це гасло, то це мимоволі є визнанням, кого влада сама визнає бандою. І навіть якщо вона завтра не піде, Майдан уже переміг. Насамперед морально. Суспільство вийшло зі зневіри і розчарування і заявило про себе: ми є, ми боремося. І ми переможемо. По-друге, через Майдан пройшли десятки і десятки тисяч насамперед молодих людей, які, як колись в УПА, пройшли вишкіл боротьби і громадянської самоорганізації. І він так чи інакше реалізується уже по всій Україні чи буде зреалізованим при потребі. По-третє, Майдан стає Всеукраїнським народним об'єднанням – громадсько-політичним рухом.

Важливо, щоб осередки, де б вони не організувались, ставали справді рішучими, організованими, готовими до протестних дій боївками. І насамперед готуватися до зміни системи, тобто до виборів 2015-го. Адля цього, як повідомляють деякі активісти в надрах Майдану, розробляється «Програма революції», яка має надати руху цілеспрямованого перспективного поступу.

Отож надія є. Але для цього Майдан як територія, вільна від контролю влади, в центрі столиці повинна стояти і діяти. Він – чинник впливу на всі рішення, які ухвалюватимуться на Банковій, в Уряді, у Верховній Раді.

Січ на Хортиці ніколи не залишали без сторожі, навіть у міжвоєнний, зимовий час. Майдан – це Січ нашого нового покоління. І хай про це знають усі недруги українського народу.

Богдан ВІВЧАР

ВШАНУВАННЯ

НАТХНЕННИК І СИМВОЛ НАШОЇ БОРОТЬБИ

Прикарпаття, а цюгоріч і вся Україна, широко відзначили 105-ту річницю Провідника Організації Українських Націоналістів Степана Бандери.

Уродинне село Степана Бандери 1 січня прибули сотні краян, посланці Стрийщини, Тернопілля та інших регіонів.

Священники українських Церков відслужили поминальну панахиду за Героєм України, і все велелюддя заспівало «Вічна пам'ять». Перед початком народного віча оголосили Маніфест калузького Майдану і Комітету опору диктатурі, яким музейний історико-меморіальний комплекс Степана Бандери оголосили територією, вільною від Партії регіонів. Мовляв, досить дволикості: тут вони говорять одне, а в інших регіонах нищать пам'ятники національним героям, паплюжать національну ідею.

Промовці – народні депутати Ольга Сікора, Руслан Марцінків, голова обласної ради Василь Скрипничук, депутат облради Ольга Бабій, голова Калузької райради Василь Дзундза наголошували, що революція, розпочата Степаном Бандерою, триває сьогодні на Майдані, яким стала вся Україна.

Провідник Степан Бандера належав до когорти борців, які формували в українцях усвідомлення, що вони є нацією, – наголосив Василь Скрипничук. І це усвідомлення проявляється у тисячоголосому майданному вітанні «Слава Україні! – Героям слава!», у самому факті Майдану...

А в Івано-Франківську велелюдна урочиста хода пройшла з Вічевого майдану до пам'ятника Степанові Бандері на Європейській площі. Після поминальної панахиди і покладання вінків відбулося народне віче...

Промовці – голова облради Василь Скрипничук, заступник міського голови Михайло Верес, народний депутат Руслан Марцінків, голова Всеукраїнського Братства ОУН–УПА та ОО КУН Богдан Борович та інші вітали учасників і всіх краян зі святом. Для українців

Провідник ОУН Степан Бандера був і залишається прапором боротьби за волю, державність, українську Україну. А вони повноцінно утвердяться тоді, коли ідеї національної революції переможуть.

Рефреном свята лунали пісні про національних героїв, вояків УПА...

1 січня вшановували Степан Бандеру в Дніпропетровську, Запоріжжі, Хмельницькому, Сумах та інших містах. А в Києві відбулася смолоскипна хода з нагоди 105-річчя Бандери. Спочатку активісти правого сектора почали свій марш від Михайлівської площі по вулиці Володимирській до пам'ятника Шевченку, щоб провести там мітинг.

(Чит. 2 стор.)

СВЯТОЧНЕ

МАЙДАН: ВІД НОВОРІЧЧЯ ДО РІЗДВА

У ніч проти 1 січня 2014 року на Майдані Незалежності у центрі Києва відбулося новорічне святкування.

Вечір розпочався з анонсованого напередодні різдвяного вертепу, ролі в якому виконували відомі українські письменники, музиканти й політики. Деяких з них глядачі просто не впізнали. Наприклад, коли після вистави сказали, що Богдан Бенюк, народний депутат зі «Свободи», зіграв Жидя, публіка зайшла овацією. Люди довкола казали одне одному, що дуже переконливими були Фагот і Фоззі в ролі «тітушок», а також Сашко Положинський з «Тартака» в ролі «Беркута».

У новорічну ніч на Майдані також планували поставити світовий рекорд із найбільш масового виконання національного гімну. Близько опівночі над головною площею Києва залунав гімн України.

Люди співали, тримаючи в руках ліхтарики та мобільні телефони.

Загальна атмосфера на Майдані була надзвичайно доброзичливою. Люди вітали одне одного й ділилися смаколиками з тими, хто стояв поруч.

Одразу після опівночі розпочався концерт Руслани. Співачка виконала свої найвідоміші хіти, запаливши публіку. Під час виступу виконавиці люди почали формувати кола й водити хороводи. Слідом за Русланою натовп «заводили» ТНМК.

А з екранів телевізорів до українців із традиційним новорічним привітанням звернувся і Президент України Віктор Янукович. Він похвалився, що за великим рахунком 2013 рік став для нас роком прогресу. «Через майдани і національні круглі столи, політичні суперечки та відвертий діалог ми йдемо шляхом порозуміння й національної консолідації». «Спіраючись на національні інтереси ми й далі йдемо шляхом побудови європейської України», – наголосив Янукович. А тим часом б'ють активістів Майдану, жорстоко покалічили біля райвідділу міліції у Києві народного депутата – свободівця Андрія Ілленка та його адвоката Сергія Кізіна. Отака ось консолідація по-януковички.

Та цього року вперше в історії своє новорічне привітання для Президента країни зробили і громадські активісти. Словом, час говорити народу, свої оцінки і побажання висловили більше півсотні українців з різних регіонів і соціальних верств. І Президенту варто б їх почути, якщо він не бачить і не чує Майдан, бо ж обіцяв «почути кожного».

А Майдан святкує Різдво по-українськи, по-християнськи: зі святою вечерею, колядою, вертепом з усіх куточків України. З чистими і щирими помислами, світлою вірою в нашу перемогу, з надією, що новонароджений Ісус допоможе вибороти щасливе майбутнє України.

Борис ВОЛЬСЬКИЙ

ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Прийміть найщиріші
вітання

з Різдвом Христовим
та Новим, 2014, роком!

Від усієї душі бажаємо вам
і вашим рідним міцного здоров'я,
добробуту, радості й достатку!

Хай рік прийдешній стане роком
єдності, згуртованості українського народу!

Нехай різдвяна зірка світить
у ваших оселях, а вогонь надії
ілюбові наснажує до кращого життя,
зміцнює усіх нас у віри й бажанні
працювати на благо європейської
України.

Голова товариства «Просвіта»
імені Тараса Шевченка Павло МОВЧАН

ШАНОВНИЙ СТЕПАНЕ ВАСИЛЬОВИЧУ!

Вітаю з Новим Роком
та Різдвом Христовим!

Здійснення усіх бажань, планів,
мрій Вам, Вашій родині та Вашим
співробітникам.

Хай світло й радість увійдуть
у кожен дім, хай кожен знайде
свою стежку в житті.

Настає нова епоха, народжується
нова людина і це підтверджується
подіями, що відбуваються в Україні.

Надихайтесь мудрістю наших
пращурів, які багато століть тому
заповіли нам «ВІД КИЄВА БАТЬКІВ-
ЩИНИ РУСИ (таку назву мала наша
рідна Україна за часів Київської
руси) – БУТИ». Про це і не тільки про
це книги О. А. Коваленко «Таємниця
тризуба», «Таємний код України»
та інші.

Сподіваюсь на плідну співпрацю
з метою духовного відродження
людини.

З повагою Людмила ЩЕРБАНЬ,
м. Дніпропетровськ

ВШАНУВАННЯ

НАТХНЕННИК І СИМВОЛ
НАШОЇ БОРОТЬБИ

(Поч. на 1 стор.)

О 18-й годині на вулиці Михайлівській розпочалась смолоскипна хода «Свободи». Кількатисячна колона також пройшла по вулиці Володимирській до пам'ятника Шевченка, а потім – до Хрещатика.

На чолі колони були лідер Всеукраїнського об'єднання «Свобода» Олег Тягнибок, народні депутати фракції «Свобода», зокрема, Ігор Мірошніченко та Андрій Ілленко, священики, а також дівчина в національному костюмі несла портрет Бандери.

У багатьох учасників ходи в руках – квіти, смолоскипи, прапори України, ВО «Свобода» і чорно-червоні прапори, розтяжки з написом «Україна понад усе», «Визнаємо

ОУН, визнаємо Степана Бандеру героєм України». Люди скандували «Слава Україні! – Героям слава!».

Як пояснив народний депутат від «Свободи» Андрій Ілленко, партія таким чином відзначає день народження Степана Бандери з 2006 року. «Це не акція Майдану. Це традиційна акція «Свободи», – наголосив він.

Не обійшлося без інцидентів. Перед початком смолоскипної ходи чоловік, який заявив, що є учасником Майдану з 21 листопада, перегородив дорогу колоні. В руках він тримав саморобний плакат: «Не спалить Україну замість Межигір'я». Оскільки він відмовився йти з дороги, учасники акції відсунули його, щоб дати прохід колоні.

Богдан БОРОВИК

наук, доценту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Володимирів Карповичу Морозюку – письменнику, члену Національної спілки краєзнавців України; **Василеві Ярославовичу Харитону** – науковому співробітнику Снятинського літературно-меморіального музею Марка Черемшини.

Від редакції зазначимо, що Володимир Морозюк є постійним дописувачем та автором багатьох краєзнавчо-дослідницьких публікацій у «Галицькій Просвіті». І цей доробок теж високо оцінений.

Теодор ДРОВНИЧ

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

БОЛИТЬ!

Так склалося у житті, що довелося залишити свій дім, свою рідну землю, Україну, своїх дітей та онуків. З півстолітнім пройденим життєвим шляхом за плечима – виїхати працювати за кордон, до Італії, з матеріальних та соціальних причин. У серце закралось враження, що Бог дуже далеко від мене.

Біль мого серця був криком, цей крик підносився до небес, до Бога, і був вислуханий. Господь не залишає напризволяще того, кому сумно. Так розпочалося моє інше життя, яке стало часточкою жіночої еміграції. Два з половиною роки без права виїзду додому була лише праця, листування з рідними, телефонні розмови і моє зближення з західним світом. Та з часом зник страх, і народилася надія, і не такою гіркою вже стала каша заробітчанської долі. Після першої своєї тридцятиденної відпустки додому я вирішила, що буду працювати менше і бути вдома частіше, що я і роблю до сьогодні.

Працюю, поновлюю документи, їду, лечу додому, до родини, до дітей, до внуків, яких я дуже люблю. Мені чомусь здається, що тільки скуштувавши нестатки заробітчанської долі, я навчилася любити посправжньому свою рідну землю, своїх близьких.

ЗА НАШЕ ЖИТО НАС І БИТО...

На часі Різдвяні свята. Вони нагадують мені, що Пресвята Родина прийшла до нас, і ми ра-діємо звісткою, що народився Ісус Христос. Той, хто поєднує розлучених, повертає заблуканих і прощає винуватих. Сьогодні я вдома, зі своєю родиною. Але навіть далеко від дому, від України ми, заробітчани, ніколи не забуваємо своїх традицій, переданих нашими батьками, бабусями.

6 січня в Італії святковий день – закінчення католицького Різдва. День є вихідним, що дає можливість у церкві святого Симеона, у якій італійці щиро дозволяють заробітчанкам громадою почуватися як удома. І ми беремо участь у святій вечері. Усе відбувається як в українській родині. Молитва, вечеря – кутя, вареники, і, звичайно, коляда. Багато колядок привезені з різних куточків України. Прославляння народження маленького Ісуса стає єднанням нашої флорентійської громади заробітчан.

Різдво починається зі Служби Божої, а по ній наш священик Володимир Волошин завжди вітає земляків приємною несподіванкою: є вертеп і, звичайно, коляда. Так заробітчани зберігають свою віру, звичаї, мову, культуру. Кожен із нас, віддалений

великою відстанню від України, заспокоює себе, що це тимчасово, що це є чимось необхідним. Та однак у Святий вечір відчувається драматичність такої ситуації – очі повертаються сльозами – ох, як їх багато, і висушити їх ой як важко.

А нині той сум особливо болючий, бо події на Майдані й побиття наших дітей лише доводять, що протягом довгих років незалежності так мало змінилося в Україні. Влада, що була, – комуністична, а нинішня – антинародна. Мама, бабусі працюють, заробляючи гріш на навчання студентства, а їх жорстоко б'ють бандити, послані владою. А вона як крапа наші гроші, так краде і тепер цей гіркий зарібок, оплаканий ностальгією зваженим часом материнства.

Хочу побажати всім позитивних змін, хай ці побажання долинуть до Господа, як молитва за українців, які заслуговують кращої долі.

Люди, не бійтеся захистити честь, справедливість – проти несправедливості, брехні, а особливо – промажності. Тоді ми всі разом змінимо нашу любов Україну на краще.

Веселих вам свят і багато перемін у Новому році.

Дарія БІЛАН, членкиня обласної організації «Жіноча громада»

ДУХОВНІ РОЗДУМИ

ОСНОВА БУДУВАННЯ ДЕРЖАВИ
УКРАЇНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З КОЖНОГО З НАС

А в нас? Кожен кандидат до влади (і чим вищий, тим більшою мірою), згідно широко розповсюджуваних агіток, виступів і клятв – неперевірених професіонал, найбільший патріот, який віддасть усе, що має, і зробить усе, що зможе, з однією метою – покращити життя людей. Ось і ввесь духовно-моральний образ. Та минає не так багато часу, як про «щасливого» вибраного народом його слугу, ще в час його (її) каденції, а тим більше після її завершення, розкажуть правду про далеко не моральний і зовсім не християнський шлях до влади: фальшування, злодіство, протизаконні оборудки задля збагачення, маєтки й палаци, розкішні авто і навіть золоті унітази.

І як розуміти і сприймати тоді запальні «патріотичні» виступи таких слуг народу? Чи не в цьому причина і корінь усіх наших бід? Хіба не через це душу бідного українця переповнює відчай, розпач і розчарування?

Тому категорично стверджую, що будувати державу – це найперше будувати чесні, справедливі, щирі, жертвні та дружельюбні стосунки між усіма українцями, бо тільки від цього найбільшою мірою залежить вирішення всіх наших проблем. І в цьому жодні асоціації чи союзи нам не допоможуть. Бо навіть Господь не допомагає тому, хто сам собі не допомагає, тобто не робить нічого згідно святої волі Творця. Тож спочатку віра, діла згідно неї, високий духовно-моральний стан, а потім, на цій основі, обов'язково буде успішне вирішення фінансово-економічних та й усіх інших проблем. Власне, таким шляхом пройшли всі високорозвинені країни Заходу й побудували суспільство щасливих людей.

ПРИКЛАД ДЛЯ НАСЛІДУВАННЯ

Україна – не ефемерне поняття. Україна – це не лише конкретна земля, Батьківщина батьків, дідів і прадідів. Це рідна мова, історія, культура, пісня, звичаї і традиції. Але найбільша цінність кожної держави – людина. Тому й для України безцінними є її сини і доньки. Тож будувати нашу державу – це ревно, щиро й жертвно служити кожному українцеві.

А ось вам, дорогі наші патріоти: митці, журналісти, депутати і можновладці всіх рівнів, педагоги та батьки, священнослужителі й віряни всіх Церков, конфесій і деномінацій, найкращий повчальний приклад, з чого починати і як будувати щасливе майбутнє нашої України, яке тільки в такому разі дійсно залежить від кожного з нас.

Одна наша краянка, добра, лагідна, щира, привітна християнка, колишня успішна вчителька за сімейними обставинами виїхала

на заробітки за кордон. Спершу вона працювала гувернанткою в поважних панів. Згідно обов'язку, у великі свята, коли збиралася уся родина, вона мала поставити на стіл увігальний кухлик з водою і, за категоричною і строгою забороною, в жодному випадку не мала права туди заходити, коли всі були там. Але так сталося, що одного разу наша заробітчанка трохи довше прибирала, тож не встигла занести кухоль з водою. Перелякавшись не на жарт, вона вирішила щиро вибачитися і занести воду. А коли тихо відчинила двері, то побачила, що всі – дорослі й діти – молилися. Молитву провадив найстарший (очевидно, дідусь). За ним усі голосно повторювали кожне слово молитви. Вони дякували Богові за все: за Його велику любов і довготерпіння до кожного з них, грішних, просили благословення для себе і всього народу (!). Обіцяли строго дотримуватися всіх приписів Божого Закону, щиро любити Творця і всіх своїх земляків. А потім, крім старшого, всі сіли. І тут звершилося дійство, яке найбільше вразило гувернантку. Найстарший взяв у руки хліб і промовив: «Так, як я ламаю цей хліб і даю кожному з вас, так і ви, де не були б на цій землі, маєте ділитися усім з нашими земляками, в усьому їх підтримувати й ніколи ні в чому між собою не ворогувати. Діючи так, ми будемо найдружнішим, а отже, найсильнішим народом». На цих словах, побачивши нашу краянку, він зупинився. Всі глянули в її бік. У їхніх очах було неприховане недобре здивування і жаль, що їх у чомусь дуже важливому, прихованому й таємному, наче якихось злочинців, викрили... Після короткої паузи до жінки підійшла господарка, взяла її під руку і вивела з кімнати...

Ось це і є те дійство, яке я називаю воістину священнодійством, яке найкраще вчить, виховує і спонукає підтримувати, поважати, шанувати й любити своїх – свій народ. Чи може будь-яка інша педагогіка придумати щось правильніше й мудріше для доброго національно-патріотичного виховання дітей, батьків та й всього народу?! Уявляєте, таке дійство зверхується в кожній сім'ї цього народу... І тому цей невеликий народ дійсно найдружніший і найбагатший з усіх народів світу. Підтримка одне одного, щирі, дружні й жертвні відносини між своїми, без сумніву, є найкращим прикладом для наслідування. Сподіваюсь, усі розуміють, про який народ мовиться.

ЗА КОГО, ЗА ЩО МОЛИТВА?

Нещодавно дізнався, як одна іноземка проводила урок катехизації з нашими дітьми й запитала їх, за кого і про що вони моляться.

Таку незаперечну істину часто чуємо з уст наших патріотів: депутатів, можновладців, лідерів партій тощо. Але ж ця правильна і мудра теза викликає важливі запитання, від вирішення яких значною мірою залежить формування правильної позиції, а отже, і правильних дій. Бо ж хіба однаково залежить і впливає на важливі процеси державотворення, скажімо, прибиральниця та її начальник – власник потужного виробничого підприємства з великим колективом; студент і ректор; підлегли та їхні начальники і т. ін.?

СОБІ ПОДІБНИХ ОБИРАЄМ

Так, від кожного з нас в міру розуміння, свідомості, можливості, громадської позиції, суспільного становища й активності починається держава. Але в кому, ким і як вона твориться? Чим і як реалізовується? На превеликий жаль, з нашої сумної історії можемо констатувати тільки трагічне завершення всіх намагань побудувати свою вільну та незалежну державу. А сьогодні?..

Звісно, джерелом влади є народ, який і володіє її повнотою. А звершують усі процеси державотворення та функціонування делеговані громадою народні обранці. Тому ніби «мудре» пояснення причин усіх наших бід і негараздів у всіх сферах життєдіяльності держави (політичній, економічній, фінансовій, соціальній і т. ін.), тож іноді чуємо слова: «Який народ, така й влада, а отже, й держава», або: «Народ має таку владу, на яку заслуговує». Але хіба наш народ може зробити правильний вибір кандидатів до влади, якщо крім гарних програм і чудових характеристик більш нічого з їхнього минулого не знає? В нас не прийнято, як у країнах західної демократії, до найменших дрібниць говорити все, в тому числі негативне, про кожного обранця.

Ось, до прикладу, вражаюча історія передвиборчої кампанії в президенти США, коли якийсь журналіст дізнався й опублікував інформацію в пресі, як тридцять років тому теперішній кандидат, а тоді ще молодий студент, курих цигарку з наркотиком. Це суспільство сприйняло як високий професіоналізм журналіста, який, щоб зібрати якомога більше інформації, проїхав тисячі кілометрів, спілкувався з десятками однокурсників і викладачів цього кандидата. Звичайно, за викриття інформації його ніхто не покарав. Натомість майбутній президент вибачився перед своїми виборцями й засвідчив, що це була перша, єдина, до кінця не викурена, але остання цигарка в його житті. Зате успіхи, досягнення і кар'єрний ріст були чесними, справедливими й заслуженими завдяки його наполегливій праці. А мови, навіть думки, про підкуп виборців у США не існує.

Всі відповідали однаково, що моляться за своє здоров'я і всіх рідних. Одиніці говорили, що моляться за щасливу дорогу батьків, за якісь речі, щоб їх придбати і т. ін.

– А за свій народ, за Україну? – запитала катехитка.

Діти мовчали, стени плечима, здивовано переглядалися і, напевно, думали: про що це вона нас запитує?

– То як ви хочете й можете мати свою державу? – сумно сказала вчителька.

Та, на жаль, і молитва не все вирішує, бо й після молитви треба діяти згідно науки Спасителя. Дуже шкода, що сьогодні священнослужителі на наших майданах закликають лише до молитви за Україну та її майбутнє, підтримують людей у вірі й заохочують їх до молитви переважно за тілесне здоров'я. Але хіба не подолання гріха та зла в собі, а через це – й у світі, – не основна місія християнства? Ми цю спасенну місію перетворили в культ поклоніння храмам, капличкам, святим місцям, святим предметам, обрядам і традиціям з єдиною метою – мати добре здоров'я та успіхи в усьому земному. До теми, вже стало традицією освячувати дороги авто, офіси, ресторани, кафе, брати участь у гучних бенкетах, розвагах, забавах, де панує дух мамони й гордіня переповненої душі можновладців. І що це має спільного з Христовим вченням, основою якого є правдивість, чесність, простота, вбогість, скромність, щирість, доброта і т. ін. Чи не великим згіршенням є те, коли багаті за пожертви на храми отримують церковні нагороди, а водночас не виплачують робітникам зароблене? Тому, згідно науки Христа, необхідно закликатися не стільки до молитов за земне благополуччя, як до праведного життя в Святому Дусі. Згідно євангельської науки, яку сповідуємо і намагаємось нею жити, – Христос є в кожному ближньому. Отже, до кожного ближнього маємо ставитися, як до самого Христа.

Ми – українці! Тому й у кожному українцеві маємо бачити Україну, тобто кожного любити, підтримувати, в усьому допомагати заради їхнього, а отже, – і нашого спільного майбутнього. Воістину, це єдина правильна тверда і рятівна основа будування держави, яка тільки таким чином починається з кожного з нас і обов'язково буде успішною. Тільки тоді наша Україна на правду стане країною щасливих людей!

Поможи ж нам у цьому, Господи!

Михайло МЕЛЬНИК, протоієрей, с. Старі Кривотули Тисменицького району

ЧАС ШЕВЧЕНКА

ЧИТАЙМО КОБЗАРЯ

Переглядаючи «Кобзар» Тараса Шевченка, виданий 1840 р. у друкарні Є. Фішера, прочитав російською мовою: «Друкувати дозволяється з тим, що після друку представлено було в Цензурний комітет узаконену кількість примірників. С.-Петербург, 12 лютого 1840, цензор П. Корсаков».

У цьому виданні подані «Думи мої, думи мої», «Перебендя», «Катерина», «Тополя», «Думка», «До Основ'яненка», «Іван Підкова», «Тарасова ніч». Всього 115 сторінок. При читанні кожної сторінки відчувається глибокий біль і сум поета за Україною:

Думи мої, думи мої
Лихо мені з вами!
На що стали на папері
Сумними рядами?..

Квіти мої, діти!
Нащоваскохавя, нащодоглядав?..
За стегі та за могили,
Що на Україні,
Серце мліло, не хотіло
Співати на чужині...

І так аж до 114 сторінки.

Замовк Кобзар, сумуючи –
Щось руки не грають!..
Кругом хлопці та дівчата
Слізючки втирають...

У «Післямові» читаємо: «це видання є фотомеханічним відтворенням унікального позацензурного примірника «Кобзаря» 1840 р., що зберігається у Науковій бібліотеці у Ленінграді. Друк здійснений староукраїнським письмом, але з чіткою українською вимовою».

Тут висловлюються думки, що «Кобзар» виданий коштом П. Мартоса, а людиною, яка допомогла поетові проводити «Кобзар» через цензуру, був Євген Гребінка, який захоплювався поезією Тараса, а восени 1838 р. взяв декілька віршів Шевченка для опублікування в альманасі «Ластівка».

У цензурованому «Кобзарі» вилучені рядки, про які повідомляється у «Післямові». Тут же мовиться, що в цьому фотомеханічному виданні позацензурного примірника текст відтворений без змін і виправлень.

Було б добре, якби у цей час наш часопис подавав відомості про видання всіх «Кобзарів» в Україні і за кордоном з короткими анотаціями.

Тарас про дітей і матір:
«...Я так люблю дітей,
Що не надивився б
На справжній відбиток ангела».

«Мене діти люблять,
А кого люблять діти,
Той ще не зовсім
поганий чоловік».

«...треба любити і пишатись
Найкращою своєю матір'ю,
І я, яко син її великого сімейства,
Служу,
Якщо не ради добра
Для нього явного,
То, принаймні,
Для слави імені України».

Подав **Богдан СУШЕВСЬКИЙ**,
просвітянин

ПРОСВІТЯНИ

Анна Володимирівна Герасимович народилася 21 лютого 1899 р. на Львівщині в родині священника, письменника й етнографа, перекладача Володимира Герасимовича. Закінчила Рогатинську гімназію 1920 року і філософські студії Карлового університету в Празі (1925). У Чехословаччині вийшла заміж за Федора Когути, уродженця Тернопільщини, колишнього старшину Української Галицької Армії, котрий там навчався.

Ще навчаючись у Карловому університеті, вона брала участь у студентських хорах. Найвизначнішим українським хором у Празі був студентський хор під управою диригента Роццахівського – колишнього співака у славленій хоровій капелі О. Кошиця. Відтак залишився гурток для плекання української народної пісні під керівництвом диригента Сердюка. У цьому гуртку вона пізнає методику роботи з хором, вивчає пісенний репертуар. Крім цього, багата музичним життям Прага давала їй змогу почути визначні концерти світової слави, зокрема хор моравських учителів, італійські хори, російський хор Архангельського тощо.

Її перша проба самостійного ведення хору – підготовка до концерту мішаного студентського хору в Грацу, куди вона виїхала для продовження навчання.

Після закінчення університету Анна Когут знову в с. Терпилівка, де у червні 1925 р. організує сільський хор. Вона була другою після пані Вонсової жінкою-диригенткою на Тернопільщині. У листопаді того ж року відбувся їхній перший концерт. Успіх був надзвичайний. Хор після цього з успіхом виступає у селах Добромірка, Нове Село, Скорока, Клебанівка, а також у Збаражі. В репертуарі хору твори М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича, М. Вериківського, Ф. Колесича, С. Людкевича, М. Вербицького, О. Кошиця та інших композиторів.

У травні 1935 року Федір Когут оселився у Косові. Після приїзду дружини Анни наприкінці цього ж року вони винайняли помешкання у Катерини Джуранюк по вул. Осиковій, 23. Через деякий час на вулиці з'явилася вивіска підприємства «Гуцульська різьба». Відомі митці Іван Балагурак із Косова та Іван Пантелюк із Брустурів із теплою згадували на схилі літ Федора Когути, в майстерня якого опанували мистецтво різьби на дереві.

Дружина Федора Когути Анна влаштується працювати в бухгалтерію спілки «Гуцульське мистецтво». А ще, люблячи хорівий спів, співає в церковному хорі, незабаром стає організаторкою жіночого, чоловічого, дитячого і мішаного хорів у Косові при читальні «Просвіти». Виступ кожного з цих хорів мав величезний успіх у слухачів. У репертуарі колективів були винятково обробки видатних українських композиторів – М. Лисенка, М. Леонтовича, С. Воробкевича та інших. Звучання було акапельне,

роджений безплатною поїздкою до столиці України. На концерті хору був присутній навіть М. Хрущов. Виступи в Києві, на могилі Тараса Шевченка в Каневі відбулися на високому творчому рівні. За спогадами відомого краєзнавця Ігоря Пелипейка, «княини не могли начуду-

музика. Тим-то заслужені оплески збирала диригентка Анна Когут, що зуміла зібрати такий гарний чоловічий хор у Косові. Приемні для ока писані гуцульські кошушки. Непереглядною юрбою вишло в них цілком добре».

ПІД ОРУДОЮ ПАНІ КОГУТОВОЇ

відзначалося мелодійністю, чистою і гармонійністю. З цього приводу «Новий час» від 21 січня 1938 року у ч. 12 писав: «Хор читальні під проводом Анни Когутової відспівав «Просвітянський гімн» і кілька народних та стрілецьких пісень. Усі продукції хору дали нагоду публіці пізнати незрівнянне мистецтво української пісні й талановитих наших композиторів. А диригентка дала доказ, на які мистецькі висоти можна піднести хор за витривалої праці. За півтора року праці пані Когутова зуміла з молоді, яка ніколи в хорі не співала, вишліфувати гідний хор, що вміє тепер розсипати зі сцени не збагнуті чари української пісні».

Після приходу «визволителів» у вересні 1939-го подружжя Когутів стало вчителювати в новоствореній гімназії, яка проіснувала лише кілька місяців і була перетворена у школу-десятирічку за присланнями зі сходу педагогічними кадрами. Анна Когут залишається вчителькою музики. Звичайно, зі шкільним репертуаром довелося розучувати пісні про Сталіна, про непереможну Червону армію, про безкраю советську батьківщину.

Але від народної пісні вона не відмовилася. Улітку 1940 р. хор Косівської СШ № 1 під орудою Анни Когут за перемогу в олімпіаді наго-

ватися і гуцульськими строями (автентичними, а не бутафорськими, як зазвичай буває тепер), і чистою українською мовою дітей, і культурною їхньою поведінкою. А діти-хористи мали нагоду побачити «соціалістичний рай», черги, убогі магазини, злиденний одяг «радянських» людей, жакливі життєві умови... І це в столиці республіки!»

Під час німецької окупації А. Когут не припиняє своєї мистецької діяльності. 1942 року на І Краєвому конкурсі хорів із нагоди 100-річчя Миколи Лисенка у Львові чоловічий хор «Трембіта» серед містечкових хорів посідає почесне друге місце. Один зі співорганізаторів конкурсу писав, що цей хор «і за зверхньою формою, і майстерним виконанням пісень зробив надзвичайно гарне і приємне враження». Публіка влаштувала особливу тривалу овацію в приміщенні Львівського оперного театру диригентці хору Анні Когут.

Хор під орудою пані Когутової, як її називали, чарував своїм звучанням слухачів на урочистих імпрезах і в Косові, і в Станіславові, і у Львові. Львівська газета «Наші дні» з нагоди відкриття пам'ятника Денису Січинському в травні 1943 року в Станіславові писала: «Взагалі гуцули не співучі – в них багата інструментальна

Із наближенням другого «визволення» подружжя Когутів пішло в підпілля. Федір Когут – Берест загинув навесні 1945 року в бою з карателлями на околицях с. Яворів на Косівщині.

А про дальшу долю Анни Когут відомо зі «справи», що збереглася в архіві КГБ. За те, що вона організувала хори в підпіллі, які виступали перед вояками УПА, за видання збірника патріотичних пісень «Співає думу Черногора» з власною музикою на тексти Марка Боєслава її заарештовують 27 серпня 1953 р. в Коломиї. За вироком військового трибуналу Прикарпатського військового округу вона отримує 25 років позбавлення волі та 5 років пораження в правах. Покарання відбувала в Мордовії. Після десятирічного ув'язнення повернулася в рідне село Терпилівку, де й надалі заважала переслідувань. Згодом керувала безплатно сільським хором, бо роботи не давали. А померла вона на Тернопіллі 1989 року, на землі свого чоловіка, інженера, митця, патріота Федора Когути. Реабілітована вже після смерті, 1994 року. Похована у Тернополі, біля батьків.

Олексій РОБЕНКО,
краєзнавець, с. Горохолино
Богородчанського району

ВАРТО ЗНАТИ

КОЛОТИ, КОВТАТИ, СМОКТАТИ?..

Ефективність лікування дуже часто залежить від способу, яким ліки потрапляють в організм. З допомогою ін'єкцій ліки потрапляють швидше і в точнішій кількості. Але потрібна стерильність розчинів, крапельниці, шприців, навчений персонал... А якщо потрібне тривале чи пожиттєве вживання ліків, то ін'єкції дуже незручні.

Найчастіший спосіб – ковтання чи смоктання пілюль, різноманітних таблеток, драже, розчинів і капсул.

Найнефактивніший спосіб – смоктання. При цьому ліки відразу надходять у кров, минаючи печінку. Якщо ж ми ковтаємо таблетку, то частина речовини з кров'ю потрапляє в печінку, де частково руйнується, не досягаючи вогнища захворювання. Деякі руйнуються харчовими ферментами. До того ж, після ковтання ліки діють через певний час.

Зручним є зовнішній шлях, коли ліки носяться на слизові оболонки або на шкіру з подальшим всмоктуванням. Така форма

пройшла довгу апробацію від простих мазей на жировій основі, компресів і пластрів, до пластинок, що наклеюють на шкіру з метою проникнення ліків через спеціальну мембрану. Це дозволяє точніше дозувати препарат. Це дуже важливо для постійного введення нітрогліцерину при ішемічній хворобі серця, для швидкого знеболення в екстрених ситуаціях.

Кожен препарат необхідно вживати згідно інструкції застосування. Але маємо знати, що після розсмоктування слід утриматися від вживання рідини чи їжі. Ліки, призначені для проковтування, треба вживати з достатньою кількістю рідини. Засоби, що не мають оболонки, для швидшого розчинення варто попередньо розжувати. А препарати в оболонці слід вживати не розжовуючи.

Для препаратів, які небезпечні для слизової оболонки шлунково-кишкового тракту, необхідне вживання додаткових захисних засобів. Наприклад, при тривалому лікуванні високими дозами протизапальних

засобів (диклофенак та інші), які часто порушують цілісність слизової оболонки аж до утворення виразки, вживають препарати, що знижують секрецію соляної кислоти в шлунку: ранітидин, омепразол. Для запивання краще використовувати теплу воду. Слаболужна мінеральна вода без газу краща при вживанні протизапальних медикаментів. Не можна вживати з ліками фруктові соки, слабоалкогольні напої. Спирт має токсичну дію на багато систем. Особливо на серцево-судинну і головний мозок. На фоні вживання серцево-судинних або психотропних засобів можуть наступати небезпечні для життя наслідки. Наприклад, жарознижуючий засіб парацетамол, що входить у склад препаратів від болю голови і нежитю, смертельно небезпечно поєднувати з алкоголем.

Ефективність ліків залежить від того, до чи після їжі ми їх вживаємо. Тому дотримуйтеся інструкції.

Отже дотримання правил вживання ліків значно підвищить ефективність ліків і прискорить ваше одужання.

Степан ҐЕНИК, професор

